

Offentliggjort d. 9. juli 2016

Skærpede regler om kviklån[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Folketinget vedtog i maj 2016 skærpede regler for etablering af kviklån. Med reglerne indføres en obligatorisk betænkingsperiode for forbrugere ved optagelse af kviklån. Reglerne træder i kraft den 1. januar 2017.

De nye regler for kviklån er blevet til på en trist baggrund:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af markedet for kviklån i 2014 viste således, at der i perioden fra 2010 til 2013 skete en **stor stigning i antallet af oprettede kviklånsaftaler og antallet af låntagere**. Fra 2010 til 2013 var antallet af låntagere mere end syvdoblet fra 7.420 til 53.741 og antallet af oprettede lån steg i samme periode fra 20.384 til 118.469, svarende til en stigning på knap 80 pct. om året. Forbrugere med lån hos flere udbydere vil dog fremtræde flere gange i denne statistik.

Ifølge forbrugerombudsmanden, der følger udviklingen på markedet for lån med en løbetid på højst 3 måneder, der er indgået som fjernsalg, blev der i 2014 oprettet 135.772 kortfristede forbrugslån til en samlet værdi af ca. 436 mio. kr.

Samtidig med stigningen i antallet af optagne kortfristede forbrugslån er der sket en stigning i antallet af forbrugere, der **ikke kan overholde tilbagebetalingsfristen** for deres forbrugslån. I 2013 blev eksempelvis tilbagebetalingsfristen overskredet med mindst 30 dage i 25 pct. af de oprettede lån, og ca. 18 pct. af de oprettede lån blev sendt til inkasso.

Samtidig viser undersøgelser blandt de forbrugere, der havde optaget mindre forbrugslån på under 12.000 kr., at næsten 40 pct. af forbrugerne oplevede, at de samlede **kreditom-**

Offentliggjort d. 9. juli 2016

kostninger ved lånet var højere, end de forventede, da de optog lånet. Over halvdelen af forbrugerne havde desuden ikke overvejet alternativer inden optagelsen af lånet, og mere end **40 pct. fortrød** efterfølgende, at de havde optaget lånet.

Realiteten er således - som det sammenfattes i lovforslagets indledende bemærkninger - at mange forbrugere havner i økonomiske vanskeligheder, fordi de er blevet fristet af et hurtigt lån, som kreditgiveren udbetaler meget kort tid efter, at borgeren har ansøgt ved hjælp af en simpel formular via internettet eller sms. Og videre, at mange forbrugere ikke i tilstrækkelig grad overvejer deres lånebehov eller undersøger låneudbuddet, ligesom lånet for mange viser sig at være sværere at betale tilbage end forventet, bl.a. på grund af meget kort løbetid.

Nødvendige tiltag

Allerede i dag skal låneudbydere give forbrugeren en række oplysninger om det lån, som en forbruger ønsker at optage, så forbrugeren har en reel mulighed for at sammenligne forskellige lånetilbud. Og det forudsættes i lovgivningen om disse forhold, at forbrugeren får tiltrækkelig tid til at sætte sig ind i de udleverede oplysninger, inden der indgås en endelig aftale.

Set i lyset af undersøgelsen om kviklån har det imidlertid efter regeringens opfattelse været nødvendigt at fastsætte strammere regler for forbrugernes muligheder for at indgå kviklånsaftaler. Et synspunkt, som mange af Folketingets partier var enige i.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i en rapport fra 2015 om kviklånene anbefalet flere forskellige tiltag på området, herunder indførelse af en betænkningstid på 48 timer. Denne anbefaling er nu blevet fulgt med vedtagelsen af de nye regler på området.

Obligatorisk betækningsperiode

Med de nye regler indføres som allerede nævnt en obligatorisk betækningsperiode for forbrugeren i forbindelse med kviklån.

Offentliggjort d. 9. juli 2016

Formålet med betækningsperioden er at sikre, at forbrugeren får mulighed for at overveje lånebehovet og lånet og eventuelt afsøge markedet for alternative finansieringskilder. Betækningsperioden forventes at indebære, at færre forbrugere vil optage kviklån, som de ender med at misligholde for derefter at ende i egentlige inkassoforløb.

Hvad betyder betækningsperiode?

I betækningsperioden kan forbrugeren **ikke gyldigt acceptere** et lånetilbud og dermed opnå lånet.

Hverken forbrugeren eller kreditgiveren kan således støtte ret på en aftale om et kortfristet forbrugslån, der er indgået på baggrund af en accept, der er afgivet mindre end 48 timer efter kreditgivers afgivelse af tilbud. Parterne er dermed ikke forpligtet til at opfylde aftalen og har krav på at få tilbage, hvad de allerede måtte have erlagt. Det indebærer, at såfremt lånet er udbetalt inden udløbet af de 48-timer, skal forbrugeren tilbagebetale det lånebeløb, som vedkommende har fået udbetalt, og at kreditudbyderen har ikke krav på eventuelle renter og gebyrer i anledning af lånet.

Og for at sikre, at forbrugeren får den fornødne ro til at overveje tilbuddet, må kreditgiveren ikke – hverken før eller efter betækningsperiodens udløb – rette henvendelse til forbrugeren med henblik på at opnå forbrugerens accept af tilbuddet. Det er således forbrugeren, som efter udløbet af betækningsperioden skal rette henvendelse til kreditgiveren med henblik på at acceptere tilbuddet.

Det ligger i sagens natur, at en kviklånsudbyder og en forbruger ikke kan aftale, at forbrugeren ikke skal have betækningsperiode.

Hvilke lån

De nye regler om en betækningsperiode er rettet mod aftaler om kortfristede forbrugslån, der defineres som kreditaftaler, som indgås mellem en forbruger og en kreditgiver uden sikkerhedsstillelse og uden betingelse om køb af en vare eller tjenesteydelse, og hvor løbetiden maksimalt er tre måneder.

Offentliggjort d. 9. juli 2016

De nye regler omfatter også kortfristede forbrugslån, som er rente- og gebyrfri, eller som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger, og som derfor er undtaget fra de almindelige regler om kreditaftaler.

Her har Folketinget imidlertid vurderet det således, at der også i disse situationer er behov for, at forbrugeren har tid til at overveje, om den pågældende vil være i stand til at tilbagebetale lånet inden for fristen. Synspunktet skal ses i lyset af, at rente- og gebyrfrihed forudsætter rettidig tilbagebetaling. Og hvis forbrugeren ikke betaler rettidigt eller ansøger om - og får bevilliget - forlængelse af tilbagebetalingsfristen, vil der blive knyttet omkostninger til lånet. Forbrugeren risikerer derfor ved misligholdelsen af et umiddelbart rente- og gebyrfrit kortfristet forbrugslån at blive pålagt renter og gebyrer, der overstiger, hvad der kan karakteriseres som ubetydelige.

Kreditaftaler med et **pengeinstitut** er derimod undtaget fra de skærpede regler om en betækningsperiode. Undtagelsen omfatter bl.a. kassekreditter og bevilligede overtræk, som er varianter af kreditaftaler, der kan have de samme karakteristika som kortfristede forbrugslån, når der er tale om, at forbrugeren for en kortere periode får mulighed for at disponere over midler, som overstiger den løbende saldo på forbrugers løbende konto. Disse kredittyper vil typisk ikke være forbundet med de samme risici som andre kortfristede forbrugslån, idet der er tale om finansielle produkter, som et pengeinstitut tilbyder på baggrund af deres kendskab til den enkelte forbruger og dennes privatøkonomi. Kreditaftalerne bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke omfattes af den obligatoriske betækningsperiode.

Ikrafttræden

Som nævnt indledningsvist er de nye regler om en betækningsperiode vedtaget og træder i kraft den 1. januar 2017. Efter det oprindelige lovforslag skulle reglerne træde i kraft allerede 1. juli 2016. Men Folketinget valgte under behandlingen af lovforslaget at udskyde ikrafttrædelsestidspunktet til 1. januar 2017 for at sikre de berørte virksomheder den fornødne tid til at indrette sig efter de nye regler.

— o —